

KP: Piecu gadu laikā karteli ietekmējuši publiskos iepirkumus vismaz 134 miljonu eiro apmērā

Publicēts: 02.05.2017.

[Jaunumi](#)

No visiem Konkurences padomes (KP) piecu gadu laikā pieņemtajiem lēmumiem par aizliegtām vienošanām 70 % ir bijušas karteļa vienošanās publiskajos iepirkumos. Tādējādi kopējais atklāto karteļu vienošanos rezultātā ietekmēto publisko iepirkumu apmērs bija vismaz 134 miljonu eiro, īpaši skarot tieši būvniecības iepirkumu procedūras.

Lai noskaidrotu visbiežāk atklātā konkurences tiesību pārkāpuma – aizliegtās vienošanās publiskajos iepirkumos – īstenošanas tendences, KP ir [izvērtējusi](#) pieņemtos lēmumus laika posmā no 2012. līdz 2016. gadam. Kopumā par dalību publisko iepirkumu karteļos KP piecu gadu laikā ir pieņēmusi 19 lēmumus, 89 uzņēmumiem piemērojot naudas sodus kopumā gandrīz 10,7 miljonu eiro apmērā. KP secina, ka neviena nozare nav pasargāta no karteļiem iepirkumos, tomēr visbiežāk prettiesiskās uzņēmumu darbības ir konstatētas tieši būvniecības iepirkumos.

Uz aizliegtu vienošanos iepirkumos problemātiku norādīja arī iestādes pērn rudenī īstenotās sabiedriskās domas pētījuma respondenti. Tie atzina, ka iepirkumu karteļi ir viena no būtiskākajām konkurences problemātikām Latvijā un ka lielākais atturošais efekts ir tieši lēmumiem par pārkāpumiem un uzliktajiem naudas sodiem. Vairāk nekā puse jeb 59 % respondentu atzina, ka KP piemēroto naudas sodu apmēri ir samērīgi.

Lai novērstu uzņēmumu konkurenci ierobežojošās darbības, KP kopš 2013. gada izmanto arī alternatīvas pārkāpumu novēršanas metodes, piemēram, mazākas nozīmes iespējamu aizliegtu vienošanos gadījumos – izsakot brīdinājumus. Tādā veidā uzņēmēji tiek individuāli brīdināti par nepieciešamību darboties atbilstoši godīgas konkurences principiem, atturot tos no atkārtotas iesaistes aizliegtās darbībās. Neierosinot formālu lietas izmeklēšanu, KP ir izteikusi 62 brīdinājumus, tādējādi aptverot uzņēmumus, kas darbojas 39 dažādās komercdarbības jomās.

Lai arī analizētajā periodā KP ir saņēmusi četrus pilna veida atbrīvojuma pieteikumus, kā arī septiņus pieteikumus par naudas soda samazināšanu, iestāde atzīst, ka pārkāpumā iesaistīto uzņēmumu motivācija pēc savas iniciatīvas atklāt ziņas un pierādījumus par pārkāpumu ir bijusi zema. KP atgādina, ka pārkāpuma konstatēšanas gadījumā uzņēmumiem piemērotie naudas ir bargi, un aicina pārkāpumos iesaistītos uzņēmumus aktīvāk izmantot [ieciētības programmas](#) iespējas – ziņot pirmajiem par pārkāpumu un saņemt pilnīgu vai daļēju atbrīvojumu no naudas soda, kā arī atbrīvojumu no gadu ilgā lieguma piedalīties publiskajos iepirkumos.

Savukārt, lai savlaicīgi informētu uzņēmējus par to tiesībām un mazinātu iespējamību, ka tiek īstenotas prettiesiskas darbības zināšanu trūkuma dēļ, KP regulāri rīko dažādas izglītošanas aktivitātes. Tajā skaitā KP izglīto arī iepirkumu rīkotājus, lai tie varētu pasargāt sevi no karteļu vienošanās radīta kaitējuma un atpazīt iespējamās pretendentu vienošanās pazīmes.

Lai aptvertu pēc iespējas plašāku uzņēmēju un iepirkumu rīkotāju loku, KP šogad ir iniciējusi sadarbību ar Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroju un Iepirkumu uzraudzības biroju. Iestādes bezmaksas semināru cikla "[Par godīgu uzņēmējdarbību](#)" ietvaros 2017. un 2018. gadā viesosies Latvijas lielākajās pilsētās. Uzņēmējiem un iepirkumu rīkotājiem ir iespējams izvēlēties semināru sev tuvākajā pilsētā un pieteikt savu dalību jau tagad.

<https://www.kp.gov.lv/lv/jaunums/kp-piecu-gadu-laika-karteli-ietekmejusi-publiskos-iepirkumus-vismaz-134-miljonu-eiro-apmera-0>